

נקודה למחשבה

חודש אדר

Nekuda52@gmail.com

לרפואה שלמה
של סעודה אושרה
בת חנה חגינה
בתשס"ז

לקבלת
העלון במייל,
תגובות, הארות והערות-
0527-696-749 או
Nekuda52@gmail.com
לתרומות- חשבון 446007, סניף
533, בנק הפועלים.
לציין לעלון.

גליון מס' 84

עשה זאת בעצמך!!!

האם אי פעם הרהרת לעצמך, מהו הפסוק החשוב ביותר בתורה?
אז אם עד עכשיו הסתפקת, כדאי שתדע... שישנו מדרש פליאה, ממש
פלא פלאים. מדרש בו נחלקו התנאים מהו הפסוק הכי חשוב בתורה,
"בן זומא אומר שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", הוא הכי חשוב בתורה,
והנה רוב בני האדם יודו לדעה זו, שהרי האמונה היא יסוד התורה
והמצוות.

מאידיך, "בן ננס אומר ואהבת לרעך כמוך" זה הפסוק הכי חשוב, והאמת
היא, שגם עם דעה זו אפשר להסכים, שהרי הלל הזקן אמר "מה ששנאו
עליך לא תעשה לחברך - זהו כלל גדול בתורה" (שבת לא).

והדעה השלישית היא, "שמעון בן פזי אומר את הכבש אחד תעשה
בבוקר, ואת הכבש השני בין הערבים". והנה התמיהה עצומה, איך
שמעון בן פזי משווה פסוק העוסק בקורבנות לפסוקים שנראה שהם
עיקר היהדות? ובפרט מתעצמת הפליאה, שכן המדרש ממשיך "ואמר
רבי שמעון הלכה כדברי רבי שמעון בן פזי", כך שרשב"י מכריע
שהפסוק החשוב ביותר הוא "אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר" (במדבר כח,ד)?

המהר"ל מבאר, נכון שמצוות האמונה חשובה, וגם מצוות אהבת הזולת
מעולה היא, אך הדבר החשוב ביותר, זה המעשים. שכן, אדם שהאמונה
נטועה בתוכו ואהבת הזולת פועמת בקרבו, נבחן על פי המעשים שלו,
על פי החיצוניות, ולא לפי האהבה הפנימית שלו... כי כאן זה עולם
המעשה, "היום לעשותם"... אדם שאוהב את התורה אך אינו יושב
ללמוד תורה כלל - אולי אוהב את התורה, אך במעשיו הוא מוכיח שאת
הבטלה או את הכסף הוא אוהב יותר... אדם שאומר לך שהוא אוהב
אותך, אך כשאתה מבקש ממנו עזרה הוא שולף תירוצים למכביר - איך
אפשר להאמין לו שהוא באמת אוהב אותך... לעומת זאת, אדם שעושה
מעשים, שמקריב קרבן בוקר וערב, מראה שהוא מחובר לבורא... אדם
שמקדיש את כספו לרצון הבורא, מוכיח שהוא קרוב לבורא יותר מאשר
לתענוגי העולם הזה... המעשה מקשר אותו לה'... (הרב אליהו חיים פנחס שליט"א)

מעשי המצוות ועסק התורה מחברים את האדם לבורא, וממילא
מסייעות לו להעפיל לדרגות גבוהות שאי אפשר לתאר...

אפשר להיווכח בזה בספר החינוך, במצוה ת"ח [ראשי תיבות תלמיד
חכם], במצוה לתת ערי מקלט ללויים. שם הוא מביא שני טעמים לכך
שהרוצח בשוגג נס דוקא אל שבט לוי.

הטעם הראשון והמוכר הוא, שמתוך גודל מעלתם והתבטלותם של
שבט לוי לעבודת השם, לכן נבחרה ארצם לנוס לשם, שמה האדמה
תכפר על הרוצח בשגגה.

והנה את הטעם השני לא הרבה מכירים והוא, משום ששבט לוי מוטבע
בעבודת הבורא, לכן יש להם מידות נעלות וחכמה מיוחדת, כך שאף אם
יכנס אליהם רוצח בשוגג, הם יארחו אותו בביתם בכל מחיר. ומה

הפירוש 'בכל מחיר'? אפילו אם באמצע האירוח, בעת שהמארח יושב
עם הרוצח על כוס קפה, והרוצח יספר לפי תומו על הרצח ויגלה בין
הדברים שהנרצח הוא בן משפחתו של הלוי או אהוב שלו, הלוי לא יגע
בו לרעה ולא ישנא אותו, אלא יגן עליו מפני גואל הדם. פשוט קל לו
להבין שזו גזירה משמים וכך רצון הבורא, וזאת משום שחיינו הם חיי
עבודת השם, עד כדי כך שהוא יודע לנתק בין הרגש לבין רצון השם,
שכן הפסוק מעיד על שבט לוי "וּלְלֵוִי אָמַר... הָאֵמֶר לְאֶבְיָו וְלֵאמֹר לֹא
רְאִיתִיו וְאֶת אֶחָיו לֹא הִפִּיר וְאֶת בְּנָיו לֹא יָדַע" (דברים לג,ט), כלומר שיש להם
נטייה מוחלטת לדרך הישר והאמת, ולא ייטה לבם מעבודת השם ודרך
התורה מחמת אהבת אדם, ואפילו מחמת אהבה המוטבעת באדם כגון
אהבת אב, אם, אחים ובנים. גם אלו לא יזיזו אותו מאהבת הבורא.

ובדומה ללוי צריך להיות כל בן תורה, אברך וכל שכן רב, ועל אחת כמה
וכמה אדמו"ר. שבכל מה שיאירע לו, יתנהג בענוה ובעדינות, לא יכעס,
לא יקפיד, לא יענה, לא יעשה 'ברוגז' וקל וחומר שלא יעשה פרצופים.
ובכל עת יכבד את מי שהקב"ה ציוה לכבד, גם כאשר לא נח לו (הרב חיים
רבי שליט"א)... כי התורה מרוממת את האדם לפסגות המעלות והמידות...

וכל זה חוץ מאריכות ימים שהתורה מעניקה, כנאמר במשלי (טו,ג) "אֶרְךָ
יָמִים בְּיָמֶיךָ בְּשִׂמְאוֹלָה עֵשֶׂר וְקָבוֹד" ... ואם כבר דברנו על אריכות ימים,
נספר... הודיעו לזקן מופלג שהוא מוזמן למפגש מחזור עם בני כיתתו,
עם אלו שעוד נשארו בחיים. כשמידוענו חזר מהערב המרומם, הנכדים
קפצו והתעניינו "נו, סבא, איך היה?", ענה הזקן "היה יפה, ממש מרגש,
רק שאינני זוכר שלמדו איתי כל כך הרבה פיליפינים בכיתה!?"...

כעת נגלה טפח מן העבר... כשקמה מדינת ישראל, המגור החרדי והדתי
ביקשו לפתוח מפלגות ומוסדות המשתייכים אך ורק למגזר שלהם.
והנה, מנגד, ראש הממשלה דאז, בן גוריון, ניגש אל ראשי הקהל החרדי
והציע להם שיוותרו על הרעיון לפתוח מפלגה, כי הוא מוכן לדאוג ביחס
אישי לאינטרסים הרוחניים של הקהל החרדי. טענתו היתה שאם
מטרת הבקשה היא בכדי לפתוח תלמודי תורה ובתי ספר של החינוך
העצמאי, אז אין צורך, שכן אפשר לפתוח בתי ספר מסוג אחד, שבכל
אזור יפתח בית ספר ממלכתי עם תלמידי השכונה הקרובה, כך שפחות
או יותר זה יתאים לכל מגזר. ובן גוריון אף הבטיח שהוא יהיה האחראי
לפקח על כך בעצמו. והנה, למרות האכפתיות הלבבית, החרדים וגם
הדתיים הלאומיים התנגדו להצעה. אחד האנשים שהובילו את הקו
המתנגד היה זה הרב סלובייצ'יק מארצות הברית, שהגיע עם טענה
הלכתית מיוחדת. וכך הוא נימק את הטענה: כידוע, שומר-שכר חייב
בגנבה ואבדה, וכן הלכה נוספת היא, שהשומר חייב לפי מה שהתבקש
לשמור, כגון אדם שהביא לשומר-שכר תיבה נעולה לשמור עליה,
וסיפר לו שהיא מלאה מטבעות נחושת, והנה אחר זמן אבדה התיבה.
והנה, בעל התיבה תבע בבית-דין את השומר על תיבה מלאה מטבעות
זהב, ואף הביא ראיות והוכחות לכך. מנגד, השומר טען "אני שמרתי על

הפקדון שלך ברמת תיבה של מטבעות נחושת, אילו הייתי יודע שמדובר במטבעות זהב, הייתי שומר אותם ברמת שמירה המיועדת למטבעות זהב [הרי גם כששומרים נשק, כל עוד לא נועלים אותו בכספת - כל שמירה אחרת אינה בגדר שמירה]. אם כן, מדוע לא אמרת לי את האמת?!" ונפסק להלכה, שטענת השומר מכרעת וצודקת, שכן הוא לא ידע את החשיבות של הכלי וממילא השמירה שלו לא היתה בהתאם לערך התיבה.

בדומה לכך, טען הרב סולובייצ'יק, אני מאמין לכן גוריון שידאג וינסה לעזור לבני התורה, לדעתי הוא לא שקרן, אלא שהיחס שלו כלפי ילדי תלמודי התורה יהיה כמו מטבעות נחושת בלבד. **כי אני, את החינוך של הילדים שלי, אני מפקיד רק אצל מי שמעריך את הילדים שלי כזהב...** דהיינו, גם ילד קטן שלומד תורה ועסוף בחיים של תורה נצרף בכור התורה ונעשה זהב טהור... לא בכדי, נקראים הילדים הללו 'תינוקות של בית רבן', ולא 'תינוקות של אמא', כי עיקר גידולם נעשה אצל המלמד, בחממת התורה...

כולם יודעים זאת, שהרב **חיים קנייבסקי שליט"א** קצרן בדבריו. והנה, כאשר שאלו אותו האם לפתוח או לסגור את תלמודי התורה מחמת מגפת הקורונה, הוא מיד אמר 'נו, ולחם וחלב הפסיקו לחלק בגלל המגפה?...' אמנם הוא קיצר, אך לימד אותנו דבר גדול - שישנם דברים שהם בגדר '**קו אדום**', שלא מפסיקים אותם אפילו בשעת מגפה. יש כאלו שיחשבו שה'קו האדום' זה רק לחם וחלב, אך יש כאלו שמשכילים להבין שה'קו האדום' זה לימוד התורה, בבחינת 'כי לא על ה'לֶחֶם לְבַדוּ יְחִיֶה הָאָדָם' פי' ה' יְחִיֶה הָאָדָם' (דברים ח, א), ובפרט לימוד התורה של תינוקות של רבן... (הרב אהרן לוי שליט"א)

עד כאן למדנו את ערכם של חיים של תורה, אך האמת היא שגם ערכו של יום אחד של לימוד תורה עצום להפליא...

דוד המלך אומר "**כי טוב יום בחצריך מאלף**, בְּחַרְתִּי הַסְּתוֹפֵף בְּבֵית אֱלֹקֵי מְדוּר בְּאֶהְלֵי רְשָׁעִי" (תהילים פד"א), ושלושה פירושים נאמרו על דבריו, נתחיל בדרשות שבהן: הגמרא (שבת ל:) מפרשת על דרך הדרוש, שיום אחד של תורה ערכו גבוה יותר מאלף קורבנות, וכך הקב"ה אומר לדוד המלך: "אני אוהב את התורה שלך, ואפילו של יום אחד בלבד, יותר מאלף קורבנות שעתיד להקריב לי שלמה בנך".

וכן מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל פירש בדרך דרש, שיום אחד של תורה שווה יותר מאלף תעניות, דהיינו, עדיף להיות אברך או בחור ישיבה אפילו ליום אחד בלבד בכדי לכפר על עוונותיו, יותר מאשר להתענות במשך שלוש שנים.

לעומתם, רש"י (על הפסוק) ביאר את פשט דברי דוד המלך, בכו הלשון "**כי טוב יום אחד בחצריך ולמחר ימות, מלחיות אלף שנים במקום אחר**", דהיינו דויד המלך התכוון לומר שעדיף לחיות בתורה יום אחד, להיות אברך ובחור ישיבה ליום אחד [לא כולל הלילה], ואף שבסוף היום יערכו לו לווייה ויקברו אותו, מאשר להיות מלך אלף שנה..."

ולא אדם פשוט מעיד על כך, אלא לא אחר מאשר דויד מלך ישראל, שהיה בתפקיד מלך, ואף על פי כן גילה שמלכות של אלף שנה אינה שוות ערך כנגד יום אחד של חיים של בן תורה...

כי התורה זו מציאות אחרת... כמו שחידש ה'אור החיים הקדוש' (שמות גח.) שלאחר שהתורה ירדה לעולם וניתנה לישראל, המציאות השתנתה מכפי שהיתה. כך שגם אם יחטא אדם חטא גדול כל כך **עד שירד לשער העמוק ביותר של הטומאה**, לשער הנו"ן [בר מינן], יש לו תקנה והיא על ידי עסק התורה הקדושה... (אנשי קודש)

כיוצא בזה, מספרים, שבתו של ה'דברי חיים' מצאנו זצ"ל, לפני שנפרדה ממנו, נאנחה וביכתה על מצבם של ישראל הנאנקים ונאנחים תחת ידי השלטון ברוסיה, והוסיפה לומר כי אפילו במצרים לא סבלו בני ישראל כל כך מרורים. פנה אליה הרב בשלווה ואמר: "אל תאמרי כן! כי במצרים עדיין לא קיבלו ישראל את התורה וממילא לא היה להם במה להתחזק, אבל **כהיום גם אם יגדל הקושי הרי יש להם את התורה להתחזק בה**..."

כי התורה נותנת חיות ומעניקה עוצמה... לפני שמחפשים חיים בחלל על הכוכבים, או לחקור לגבי החיים שאחר המוות, יש להבין שכאן

בעולם יש רק דבר אחד שמחיה, חיים של תורה "כי הם חיינו ואורך ימינו"... והכלי האדיר הזה נמצא לפניך בכל עת, ממש מונח בקרן זוית, רק תבוא ותיטול... **דרוש רק הינך יד**, לפתוח את הספר, ולהתחיל לקרוא...

והנה לצערנו, בנוהג שבעולם, בעניין לימוד התורה - אדם מתנחם וחושב 'חברי לומד גם בשבילי, ואילו בעניין הממון והפרנסה - הוא לא מסתפק בשל חברו אלא רוצה שיהיה לו משלו. על כן אומר רבי יוסי (אבות ב"ב): שיש להורות לאדם שההיפך הוא הנכון, לגבי הפרנסה - **"יהי ממון חברך חביב עליך כשלך"** תהיה מסופק כאילו מה שיש לחבר שלך הוא גם שלך, ואילו בעניין הלימוד - **"התקן עצמך ללמוד תורה"** (האדמו"ר מוודיטשוב זצ"ל). בקיצור, **"עשה זאת בעצמך!!!"**

**ביקשו ממך להכין דרשה?
משעמם לך בסגר?
מחפש דבר תורה לשלחן שבת?
אחרי כל עלון, אתה כבר מצפה
לעלון הבא, ואין לך?**

ניתן להשיג:
ירושלים - צומת בר אילן
נוה יעקב
רוממה
פתח תקוה
בית שמש
נתניה
רעננה
לשאר ערי הארץ

0527696749
0504170303
0527696313
0526603589
0548426869
0583230778
0542889580
0527696749

קיצור שלחן ערוך

שמו אליהו קלאר, מראשוני הנספים בקורונה, נפטר בתאריך ז"ך ניסן ה'תש"פ. הוריו מפולין והיגרו לבואנוס איירס בארגנטינה. בני ביתו לא היו שומרי תורה ומצוות אדוקים, אלא שומרי מסורת בלבד. והנה, במסיבת בר המצוה שלו הרב גרינברג זצ"ל העניק לו מתנה, ספר 'קיצור שולחן ערוך' של הרב גאנצפריד זצ"ל, הרב הגיש לו את הספר ואמר 'חתנצ'יק, אם אתה רוצה להיות יהודי טוב, קרא בזה!'. אליהו לקח את זה ברצינות, והתמיד לקרוא בספר ללא הרף. הוא העיד על עצמו שסיים את הספר עשרות פעמים. הוא תמיד הקריא לאשתו מ'קיצור שולחן ערוך גאנצפריד, ואף באירועים של בני המשפחה הוא ציטט משם קטעים. ברבות השנים, ילדיו נישאו ועלו לארץ לישראל, ובעקבותם הוא ואשתו עלו לארץ. למרבה הצער, תקופה קצרה קודם עלייתו, הגיע שודד ושדד להם את כל התכשיטים ועוד דברים יקרי ערך, אך זה לא הניא אותו מלקיים את אשר הוחלט. כך שלפני חמש שנים הוא הגיע לישראל והתגורר ב'נוה הוריים', בשומרי החומות [כעין בית אבות]. לא עלינו, הוא קיבל את נגיף הקורונה ונפטר. וכאן החל מסע הלוויה, כידוע, מנהג ירושלים שלא להלין את המת בלילה, לכן החברא קדישא דאגו שהקבורה תבצע בשעה אחת בלילה. מנהג ירושלים נוסף הוא שלא קוברים אלא עד שיהיו עשרה אנשים בעת הקבורה, לכן החברא קדישא אמרו שהיות והם עשרה אנשים, ובתקופה זו הם צריכים להזרז מלהיבדק בקורונה, על כן רק חמישה מתוכם יבואו ללוויה, כך שבני משפחתו של הנפטר יצטרכו להשלים חמישה. אך שוב נזכיר, שזו תקופת הקורונה, בתחילתה. החברא קדישא הגיעו חמישה, והנה הגיעו חמשת בני המשפחה וביניהם בנו, אלא שמנהג ירושלים נוסף הוא שבני הנפטר לא מלווים אותו, כך שיש רק ארבעה מלווים. החברא קדישא הורו להם שיאתרו מלווה נוסף. והנה, עודם מדברים, הגיע אדם נשוא פנים, הוא פנה לחברא קדישא וביקש סליחה על שאיחר... והלוויה יצאה לדרך. הוא עלה לרכב של אחד מהגיסים, שהסיע אותו עד למקום הקבורה, אלא שהגיס בקושי שוחח איתו בעת הנסיעה. לאחר הלוויה, הגיס הציע 'טרמפ' למלווה. במהלך הנסיעה הוא פנה אליו "הגד נא לי, איך בדיקו הקירבה המשפחתית שלך אל הנפטר?", הלה ענה שהוא קרוב משפחה, מבלי להרחיב. הבן שהיה ברכב שאל אותו "כן, ומה השם של כבודו?", ענה האיש "שמי גאנצפריד". הוא ניסה להיזכר מהיכן הוא מכיר אותו. לבסוף, האיש ירד ליד קניון "רב שפע" בירושלים. לאחר שירד, הם ניסו לברר בטלפון מאשת הנפטר ובנותיו האם יש בן משפחה ששמו גאנצפריד? אך הם לא העלו דבר בחכתם, חוץ מזה שזהו שמו של מחבר הספר 'קיצור שולחן ערוך'. (הרב אליהו חיים פנחס שליט"א)

קיצור שולחן ערוך.